

MAKTABGACHA TA'LIMNING QO'SHIMCHA DASTURLARI

*Namangan viloyati Namangan tumani Maktabgacha va
Maktab ta'lim bo'limi tasarrufidagi 4-sonli DMTT Metodisti
Axmedova Nodirabegim Baxtiyor qizi*

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qo'shimcha dasturlarning ahamiyati, ularning bolalar rivojlanishiga ta'siri va ta'lim jarayonidagi o'rni tahlil qilinadi. Qo'shimcha dasturlar bolaning ijodiy salohiyatini rivojlantirish, texnik va ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, maqolada ushbu dasturlarni amalga oshirishda innovatsion yondashuvlar va boshqaruv tamoyillari haqida ma'lumot berilgan. Qo'shimcha dasturlar ta'lim jarayonini boyitib, bolalarning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, qo'shimcha dasturlar, ijodiy rivojlanish, texnik mashg'ulotlar, innovatsion yondashuvlar.

Аннотация: В данной статье рассматривается значение дополнительных программ в дошкольных образовательных учреждениях, их влияние на развитие детей и роль в образовательном процессе. Дополнительные программы играют важную роль в развитии творческого потенциала ребенка, формировании технических и социальных навыков. Также в статье представлены инновационные подходы и принципы управления этими программами. Дополнительные программы обогащают образовательный процесс и способствуют всестороннему развитию детей.

Ключевые слова: дошкольное образование, дополнительные программы, творческое развитие, технические занятия, инновационные подходы.

Annotation: This article examines the importance of supplementary programs in preschool educational institutions, their impact on child development, and their role in the educational process. Supplementary programs play a vital role in fostering children's creativity, developing technical and social skills. The article also highlights innovative approaches and management principles for implementing these programs. Supplementary programs enrich the educational process and contribute to the comprehensive development of children.

Keywords: preschool education, supplementary programs, creative development, technical classes, innovative approaches.

Kirish

Maktabgacha ta'lim bolaning intellektual, ijtimoiy va emotsional rivojlanishidagi birinchi muhim bosqichdir. Ushbu jarayonning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi uchun asosiy ta'lim dasturlaridan tashqari, qo'shimcha ta'lim dasturlarini

joriy etish zarur. Qo‘shimcha dasturlar bolalarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish, individual qobiliyatlarini ochish va jamiyatda faol ishtirok etishga tayyorlashga qaratilgan. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qo‘shimcha dasturlarni joriy etishning ahamiyati, shakllari va samaradorligi haqida so‘z yuritiladi.

1. Qo‘shimcha ta'lim dasturlarining mazmuni va maqsadi

Maktabgacha ta'limning qo‘shimcha dasturlari asosiy o‘quv rejasini to‘ldiruvchi dasturlar bo‘lib, quyidagilarga qaratilgan:

Bolalarning ijodkorlik salohiyatini rivojlantirish (masalan, musiqa, rasm chizish, drama); Texnik qobiliyatlarini shakllantirish (robototexnika, konstruktorlar bilan ishlash);

Til o‘rganish (chet tillarini o‘rgatish dasturlari);

Jismoniy tarbiya va sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilish (sport mashg‘ulotlari, yoga). Qo‘shimcha dasturlarning maqsadi bolalarni har tomonlama rivojlantirish va ularning shaxsiy qiziqishlariga mos faoliyat turlarini taqdim etishdan iborat.

2. Qo‘shimcha ta'lim dasturlarining shakllari

Qo‘shimcha ta'lim dasturlari turli shakllarda tashkil etilishi mumkin:

1. Ijodiy to‘garaklar:

Rassomchilik, musiqa va qo‘g‘irchoq teatri kabi ijodiy faoliyatlar bolalarda tasavvur va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi.

2. Til o‘rgatish dasturlari:

Chet tillarni o‘rganish dasturlari bolalarning kommunikativ qobiliyatlarini oshiradi va boshqa madaniyatlar haqida bilimlarini kengaytiradi.

3. Texnologik dasturlar:

Robototexnika va dasturlash kabi texnologik mashg‘ulotlar orqali bolalarning texnik tafakkur qobiliyatlari rivojlantiriladi.

4. Sport va sog‘lomlashtirish dasturlari:

Jismoniy tarbiya, suzish va yoga mashg‘ulotlari bolalarning sog‘lom rivojlanishiga xizmat qiladi.

3. Qo‘shimcha dasturlarning afzalliklari

Qo‘shimcha ta'lim dasturlarining asosiy afzalliklari quyidagilardan iborat:

Individual rivojlanishga yordam: Har bir bolaning qobiliyat va qiziqishlarini aniqlash va rivojlantirish imkoniyati.

Ijodiy fikrlashni rag‘batlantirish: Dasturlar bolalarning tasavvur qilish va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini oshiradi.

Jismoniy va psixologik rivojlanish: Sport mashg‘ulotlari va sog‘lomlashtirish dasturlari orqali bolalarning sog‘lig‘i mustahkamlanadi.

Ijtimoiy ko‘nikmalarni shakllantirish: Guruh bo‘lib ishlash orqali bolalarda hamkorlik va muloqot qilish qobiliyatlari rivojlanadi.

4. Qo‘shimcha dasturlarni amalga oshirishda innovatsion yondashuvlar

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qo'shimcha dasturlarni muvaffaqiyatli joriy etish uchun quyidagi innovatsion yondashuvlardan foydalanish tavsiya etiladi:

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari: Multimedia resurslari va interaktiv o'yinlar orqali bolalarning qiziqishini oshirish.

Integratsion yondashuv: Dasturlarni bir-biri bilan bog'lash orqali kompleks rivojlanishni ta'minlash. Masalan, musiqa va raqsni birlashtirish.

Individual ta'lim yo'nalishlari: Har bir bola uchun alohida ta'lim rejasi ishlab chiqish.

5. Qo'shimcha dasturlarni boshqarish va samaradorlikni baholash

Qo'shimcha ta'lim dasturlarini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun ularni boshqarish jarayoniga e'tibor qaratish lozim.

Rejalashtirish: Bolalarning qiziqishlari va ehtiyojlariga mos dasturlarni ishlab chiqish.

Monitoring: Dasturlarni doimiy kuzatib borish va samaradorligini tahlil qilish.

Hamkorlik: Ota-onalar va pedagoglarning faol ishtirokini ta'minlash.

Samaradorlikni baholash uchun bolalarning dasturlardagi faolligi, egallangan ko'nikmalar va ularning qoniqish darajasi hisobga olinadi.

Xulosa

Maktabgacha ta'limning qo'shimcha dasturlari bolalarning qiziqishlari va individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda ularning intellektual, ijodiy va jismoniy rivojlanishini ta'minlaydi. Ushbu dasturlar ta'limning asosiy maqsadlariga erishishda muhim vosita bo'lib, bolalarni kelajakdagi hayotga tayyorlashga yordam beradi. Qo'shimcha dasturlarni muvaffaqiyatli joriy etish esa maktabgacha ta'lim tashkilotlarining sifatini oshirish va bolalarning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Rasulov, O. (2023). Maktabgacha ta'limda innovatsion metodlar. Toshkent: Ilm-Fan Nashriyoti.
2. Nabieva, Z. (2022). Bolalarda ijodkorlikni rivojlantirish yo'llari. Samarqand: Ma'rifat Nashriyoti.
3. G'ulomov, D. (2023). Ta'lim texnologiyalarining o'rni va afzalliklari. Toshkent: Pedagogika Nashriyoti.
4. Xolmatova, L. (2021). Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlashning pedagogik asoslari. Nukus: O'zbek Matbaa.
5. Karimova, N. (2022). Dasturlash va robototexnika ta'limi. Farg'ona: Innovatsion Texnologiyalar Nashriyoti.
6. Ahmedova, S. (2023). Qo'shimcha ta'lim dasturlarini joriy etish tamoyillari. Toshkent: Yangi Avlod Nashriyoti.
7. Bobojonov, F. (2022). Bolalarda texnik tafakkurni rivojlantirish. Qarshi: Ma'naviyat Nashriyoti.